

บทคัดย่อ

วิทยานิพนธ์ “ผู้หญิงในสนามม้า” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาทำความเข้าใจวิถีชีวิตของผู้หญิงกลุ่มเล็กๆในสังคมไทย ที่กล้าประพฤติตัวทำทลายค่านิยมสังคมด้วยการก้าวออกมาจาก “พื้นที่ของตัวเอง” พื้นที่บ้าน/พื้นที่ส่วนตัว เข้าไปปรากฏตัวในสนามม้า “พื้นที่ของผู้ชาย” พื้นที่ที่ถูกนิยามความหมายว่าเป็นพื้นที่อโคจร และมุ่งศึกษาถึงการให้ความหมายต่อสนามม้าจากมุมมองของนักพนันหญิง รวมถึงบทบาทและอำนาจของสนามม้าที่ส่งผลต่อการสร้าง ปรับเปลี่ยน รื้อถอนตัวตนของผู้หญิง การศึกษาเป็นการเก็บข้อมูลภาคสนามโดยวิธีการสังเกตการณ์อย่างมีส่วนร่วมจากผู้หญิง 3 กลุ่ม คือ ผู้หญิงที่เป็นผู้ติดตามผู้ชาย ผู้หญิงที่เข้าไปทำงาน และผู้หญิงที่เข้าไปเล่นการพนัน และผู้ศึกษาได้เพิ่มเติมการศึกษาวัดมรรธมต่างชาติตามวิธีการแบบสตรีนิยม (feminist ethnography) เข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์

การศึกษาพบว่าผู้หญิงส่วนใหญ่อยู่ในวัยกลางคนจนถึงสูงอายุซึ่งเป็นช่วงวัยเดียวกับผู้ชายและเล่นพนันม้ามาเป็นเวลานาน สนามม้าจึงเป็นพื้นที่ทางวัฒนธรรมของคนรุ่นหนึ่งที่เข้าไปสร้างวิถีชีวิต ประสบการณ์ ประวัติศาสตร์และความทรงจำ ส่งผลให้สนามม้ากลายเป็นพื้นที่ที่มีอำนาจ มีอิทธิพลต่ออัตลักษณ์นักพนัน ทำให้เห็นความสัมพันธ์เชิงอำนาจระหว่างพื้นที่กับมนุษย์ ผู้หญิงทุกคนต้องประสบปัญหาจากทัศนคติด้านลบจากผู้ชายในสนามม้า ที่ทำการจัดประเภทผู้หญิงโดยหลักการแบ่งแยก เพื่อสะดวกต่อการควบคุมสอดส่องตามอุดมการณ์และค่านิยมชายเป็นใหญ่ ในส่วนของสนามม้ามีเทคนิควิทยาการของพื้นที่ (The production of space) ที่ยังคงสืบทอดอุดมการณ์เรื่องชนชั้นและอุดมการณ์ชายเป็นใหญ่ โดยใช้อำนาจโดยผ่านการจัดการพื้นที่ด้วยหลักการแบ่งแยก (partitioning) และหลักการกีดกัน (exclusion) มากกระทำต่อผู้หญิงในพื้นที่สนามม้า ซึ่งส่งผลต่อกระบวนการสร้าง ปรับเปลี่ยน รื้อถอนตัวตนของผู้หญิง

ภาคปฏิบัติการของผู้หญิงเกิดจากการเข้าไปแทนที่/สวมรอย ยืนยัน ทำทลายกฎระเบียบของสนามม้าและแก้ไขเปลี่ยนแปลงความหมายของสนามม้าที่ดำรงอยู่ ขณะเดียวกันผู้หญิงที่เข้ามาในสนามม้าก็ได้รับการนิยามความหมายอย่างหลากหลาย และภาคปฏิบัติการของพื้นที่ในฐานะที่เป็นผู้กระทำก็เป็นตัวสร้างเอกลักษณ์/ความหมายให้กับผู้หญิง อีกทั้งยังมีเทคนิควิทยาการในการใช้อำนาจทางสังคมในการเข้าไปสร้าง ผลิต และจัดการพื้นที่ในรูปแบบต่างๆ ทำให้เกิดการเมืองของพื้นที่ขึ้นในสนามม้า ที่มีการต่อสู้ช่วงชิงการนำในการนิยามความหมายในพื้นที่สนามม้า